

«ЗАПОРІЗЬКИЙ МЕХАНІЧНИЙ ЗАВОД» — підприємство машинобудівної галузі промисловості. Засн. 1873 як майстерні з ремонту паровозів та вагонів (Пд. майстерні), які 1932 переобладнані на виготовлення запас. частин до рухомого складу залізнич. транспорту і перейм. на Мех. завод Міністерства шляхів сполучення. Під час 2-ї світової війни евакуйовано в Ташкент, де розпочато виготовлення військ. продукції. Після визволення Запоріжжя почалася відбудова підприємства: зведено будівлі заводууправління, котельні, освоєно виробництво складнішої продукції (пневмогайковерти, прес-форми тощо). 1958 завод розпочав випуск запас. частин для тепловозів та електровозів. У 1960-80-х рр. уведено в експлуатацію нові структурні підрозділи (зокрема цех палив. апаратури, заливне відділ., слюсарна дільниця), освоєно випуск нової продукції (шаблони, свердла дюбельні), впроваджено вакуумоплазмову технологію, в результаті чого збільшилася стійкість, надійність і довговічність виробів. До 1991 підприємство свої вироби постачало на всі залізниці СРСР. Від 1994 — ВАТ. У 1990-х рр. уведено в експлуатацію лінію (єдину в Україні) з виробництва бронзобабітових вкладишів дизеля тепловоза ТЕМ2, налагоджено партнер. зв'язки з профіл. підприємствами РФ, Білорусі та Казахстану, розширено номенклатуру

заводу та ринки збуту продукції, об'єм реалізації якої в останні роки постійно збільшується і 2008 досяг на суму 56,6 млн грн. У структурі — терміч. та інструм. цехи, дільниця гальванопокриття тощо. Нині завод виготовляє 158 найменувань запас. частин до рухомого складу залізнич. транспорту: адаптери форсунки та індикатор. крана до дизеля Д100; поршневі пальці до дизелів Д100, 5Д49, К6С310DR, 14Д40; вкладиші моторно-вісьові сталевобабітові для тепловоза ЧМЕЗ; вкладиші бронзобабітові і сталевобронзові; болти шатунів і шпильки; тягові шестерні; редуктори; пружини; спец. інструмент для залізниць (шаблони для контролю автозчеп. пристрою, коліс. пар та ін., а також динамометричні ключі, випробувал. стенди). Осн. питому вагу в обсязі виробництва заводу (понад 90 %) складають бронзобабітові та сталевобронзові вкладиші дизелів тепловозів і тягові шестерні електровозів. Бл. 2/3 продукції завод експортує у країни СНД та Балтії, Польщу, Монголію, Сирію. Соц. сфера: 16-поверх. житл. будинок, база відпочинку «Чумацький шлях». Кількість працівників (2009) — 351 особа. Тривалий час підприємство очолювали М. Матрос (1948-66), О. Гнідін (1966-84), О. Шиян (1984-2006), від 2009 в. о. голови правління — В. Ципиньо.

О. С. Зубченко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Запорізький механічний завод / О. С. Зубченко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-15449>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).